

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Vlas Elena în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2019, în cauza penală, în privința lui

Stupac Nicolai XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 01.08.2018 pînă la 26.04.2019;

Instanța de apel de la 28.05.2019 pînă la 27.11.2019;

Instanța de recurs de la 18.02.2020 pînă la 03.06.2020.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința judecătoreiei Bălți sediul Fălești din 26.04.2019, Stupac Nicola XXXa fost recunoscut vinovat în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod Penal, numindu-i pedeapsă penală 3 ani și 4 luni închisoare, tar amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 Codul penal, executarea pedepsa aplicate lui Stupac Nicolai cu închisoarea, a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de 3 ani.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Stupac Nicolai a fost condamnat pentru faptul că dânsul, la 10 iulie 2018, în jurul orei 20:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se pe str. XXX din or. XX, în apropierea magazinului „Incomlac”, aplicând violență nepericuloasă pentru viață, exprimată printr-o lovitură în regiunea cutiei toracice, în mod deschis, a sustras de la cet. Țuțuianu Ion, un telefon mobil de model „XXX” cu două cartele SIM, cauzând astfel părții vătămate un prejudiciu material în sumă de 1 500 lei.

Prin acțiunile sale Stupac Nicolai a comis infracțiune prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, conform semnelor calificative jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare a fost contestată cu apel de către procuror, prin care a solicitat, casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri în privința inculpatului Stupac Nicolae, prin care să fie exclus art. 90 Cod penal.

În motivarea apelului procurorul a invocat, pedeapsa este prea blîndă, or, instanța de fond n-a luat în considerație principiul individualizării pedepsei, și anume, că infracțiunea comisă de inculpat se referă la categoria infracțiunilor grave și a cauzat daune materiale și fizice părții vătămate.

Instanța de fond nu a luat în atenție faptul, că Stupac Nicolai anterior a fost condamnat de mai multe ori pentru comiterea infracțiunilor contra patrimoniului,

având în acest sens antecedente penale și că careva circumstanțe care ar motiva aplicarea art. 90 Cod penal, lipsesc.

Acuzarea a făcut referire la art. 16, 75 și 61 Cod penal, cărora nu le-a fost dată deplină eficiență.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2019, a fost admis apelul procurorului, casată sentința primei instanțe, în latura stabilirii pedepsei, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost exclusă dispoziția privind aplicarea față de inculpatul Stupac Nicolai a prevederilor art. 90 Cod penal.

Stupac Nicolai se consideră condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Codul penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 4 luni, fără amendă.

Potrivit art. 72 alin. (3) Cod penal, se dispune executarea de către Stupac Nicolai Serghei a pedepsei cu închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind existența faptei infracționale, vinovăția inculpatului în faptele incriminate și făcând o încadrare juridică justă a acțiunilor lui Stupac Nicolai în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, totodată corect a apreciat măsura de pedeapsă sub formă de închisoare și fără amendă, ținând cont de circumstanțele cauzei, persoana vinovată și urmările survenite.

Procurorul a contestat sentința doar în latura blândeții pedepsei penale.

Instanța de apel a considerat că, judecând cauza penală, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind existența faptei infracționale, vinovăția inculpatului în faptele incriminate și făcând o încadrare juridică justă a acțiunilor lui Stupac Nicolai în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, totodată corect a apreciat măsura de pedeapsă sub formă de închisoare și fără amendă, ținând cont de circumstanțele cauzei, persoana vinovată și urmările survenite.

Chestiunea de individualizare a pedepsei și executarea ei este un proces obiectiv de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal în baza căruia este condamnat inculpatul.

Categoria și termenul (limita) de pedeapsă este stabilit în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art. 76-77 Cod penal, precum și efectele acestora prescrise în art. 78 Cod penal.

Deși la o primă vedere, în circumstanțele cauzei sunt întrunite condițiile necesare pentru a fi aplicată instituția suspendării condiționate a executării pedepsei, totuși instanța de fond urma să efectueze o analiză mult mai complexă și minuțioasă a scopului pedepsei penale și a individualizării ei.

Relevante în sensul vizat sunt și argumentele recurentului, precum și infracțiunea a fost comisă de inculpat dat fiind că acesta a admis un șir de acțiuni neglijând cerințele legii, unde a sustras deschis bunurile altei persoane cu aplicarea violenței, indice ce constituie un grad sporit al acestei infracțiuni.

În prezenta cauză, instanța de apel găsește întemeiate motivele apelul declarat și constată că concluzia instanței de fond, precum că corijarea inculpatului este posibilă și prin aplicarea prevederii art. 90 Cod penal, a fost una greșită, neîntemeiată și din aceste considerente a exclus-o, nefiind considerat faptul că, prin această soluție se înrăutățește situația condamnatului.

Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, poate ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită și poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de câțiva în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă.

O condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 din Cod penal constituie concluzia instanței că nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa stabilită.

Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege.

Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei.

Prin urmare, în afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța trebuie să dea o motivare suplimentară, din care considerente a concluzionat că nu este rațional ca inculpatul să execute real pedeapsa stabilită. Analizând condițiile în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

În speță, reieșind din soluția adoptată de instanța de fond, se constată că la stabilirea și aplicarea pedepsei în privința inculpatului, instanța nu au avut în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art. 61 și art. 75 Cod penal, nu au ținut seama de circumstanțele reale ale cauzei, circumstanțe care fiind analizate, per ansamblu, nu permit instanței stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării ei.

Astfel, instanța de apel apreciază că modalitatea de executare aleasă în privința inculpatului, nu este în acord cu principiul proporționalității având în vedere fapta comisă și urmările ei, precum și personalitatea inculpatului.

Instanța de apel a specificat că, instanța de fond a ajuns la concluzia că restabilirea echității sociale și corectarea condamnatului poate avea loc fără a-1 priva de libertate, ținând cont de circumstanțele prezente în acțiunile inculpatului, că a recunoscut vina, sa căit și a contribuit la descoperirea infracțiunii, ceea ce se consideră de către instanța de apel drept o concluzie eronată, care nu poate fi menținută.

Recunoașterea vinei, căința sinceră și contribuirea la descoperirea infracțiunii au fost luate în considerație la aplicarea pedepsei, fiind aplicată o pedeapsă cu reducere, de aceea aceste circumstanțe nu mai pot fi puse la baza oportunității suspendării pedepsei.

Circumstanțele personale nu pot predomina asupra circumstanțelor cauzei, consecințelor infracțiunii și celorlalte aspecte care au fost indicate mai sus.

Prin urmare, rejudecând cauza, instanța de apel a conchis că în privința lui Stupac Nicolai, care a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal la 3 ani 4 luni închisoare, fără amendă, urmează a se stabili executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

Soluția data se impune datorită faptului, că Stupac Nicolai a fost anterior condamnat de mai multe ori, dar nu și-a făcut concluziile necesare și din nou a comis o infracțiune intenționată gravă.

Revendicarea forma nr. 246 indică la anterioarele condamnări.

Sentințele judecătorei Fălești din 20.07.2009, 28.01.2013, ordonanța de încetare a urmăririi penale din 05.06.2018 indică la anterioarele conflicte cu legea penală.

Potrivit certificatului nr.386 din 20.07.2018, Stupac Nicolai se află la evidență la medical narcolog.

Din caracteristica de la locul de trai, Stupac Nicolai se caracterizează negativ ca persoană care consumă băuturi spirtoase, sancționat penal și contravențional, cu comportament neadecvat în societate și materiale compromițătoare.

Din cazierul contravențional rezultă, că acesta a fost sancționat pentru cauzarea vătămarilor corporale.

Mai mult ca atât, acesta a cauzat părții vătămate vătămări corporale fizice și daună materială.

Doar pedeapsa de închisoare cu executare reală aplicată față de Stupac Nicolai v-a asigura atingerea scopurilor prevăzute la art. 61 alin. (2) Cod penal de restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

În acest mod suspendarea condiționată a executării pedepsei se arată a fi o problemă privind executarea pedepsei, dat fiind faptul că obiectul suspendării este executarea pedepsei. Astfel, se suspendă executarea pedepsei și nu aplicarea acesteia.

Din considerentele menționate, instanța de apel a considerat că excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, în raport cu soluția prevăzută la art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, nu poate fi considerată o agravare a situației inculpatului, deoarece nu s-a făcut o altă reîncadrare a faptei în sensul agravării și nici nu s-a dat o altă individualizare a pedepsei stabilite în același sens.

Ca agravare a situației inculpatului se subînțeleg situațiile de schimbare a soluției din achitare în condamnare, de încadrare juridică la o infracțiune mai gravă, sau un alt alineat nou, literă, de înlocuire a sancțiunii cum ar fi a măsurii educative în pedeapsă prevăzută de sancțiune, din amendă în închisoare, prin mărirea quantumului aceleiași pedepse ori adăugarea la pedeapsa principală a pedepsei complementare, de aplicare a unor măsuri de siguranță la care nu fusese inițial condamnat, de reținere în recurs a stării de recidivă, a concursului de infracțiuni în loc de infracțiune continuă, situații de învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început ori orice altă modificare a învinuirii {imputarea altor acțiuni în locul celor

imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare

5. Nefiind de a cord cu decizia instanței de apel, avocatul Vlas Elena în numele inculpatului, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței primei instanțe. Recurentul invocă dezacordul cu excluderea prevederilor art. 90 Cod penal. Instanța de apel nu a ținut cont de condițiile, expres prevăzute în lege la compartimentul individualizării pedepsei, nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, greșit a ajuns la concluzia că, corectarea și reeducarea inculpatului poate avea loc numai prin izolarea inculpatului de societate, considerând că acesta urmează să execute real pedeapsa închisorii stabilite.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care solicită inadmisibilitatea acestuia, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat, or, în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

În această consecutivitate se reține că, în recursul ordinar, apărătorul semnalează drept temei de casare a deciziei instanței de apel prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, precum că instanța de apel a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizând motivele indicate în textul recursului care se aseamănă cu motivele invocate în cererea de apel, Colegiul penal sesizează că, de fapt, recurentul nu este de acord cu pedeapsa stabilită inculpatului, solicitând aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Colegiul penal remarcă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoarea pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând seama de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, ajungând la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Colegiul penal reține că, la stabilirea pedepsei lui Stupac Nicolai, s-a ținut cont de principiile de aplicare a pedepsei prevăzute de art. 61 Cod penal, de criteriile generale de individualizare a ei, stipulate în art. 75 Cod penal, de circumstanțele cauzei care agravează ori atenuază răspunderea, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana inculpatului, a considerat posibilă corijarea și reeducarea acestuia cu izolare de societate, considerând că aceasta este una echitabilă faptei comise.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal consideră că instanța de apel și-a argumentat hotărârea, care este în corespundere cu prevederile art. 384 alin. (3) și art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, bazându-se pe materialele cauzei și acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, art. 364¹ Cod de procedură penală. Astfel, corectarea și reeducarea inculpatului Stupac Nicolai este posibilă doar prin izolarea acestuia de societate, aplicând în privința lui pedeapsa închisorii, deoarece anterior a fost judecat de mai multe ori pentru săvârșirea infracțiunilor analogice.

Prin urmare, instanța de judecată la aplicarea pedepsei corect a constatat faptul că corijarea și reeducarea inculpatului Stupac Nicolai va fi posibilă numai prin privarea acestuia de libertate.

Toate aceste împrejurări a cauzei, just au determinat instanța de fond la numirea lui Stupac Nicolai a pedepsei cu închisoare în limita sancțiunii normei penale.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiul invocat de către apărător nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

În consecință, raportând situația reținută în cauză, la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul concluzionează că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-417 Cod de procedură penală, iar recursul declarat, este vădit neîntemeiat și se apreciază ca inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de avocatul Vlas Elena în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2019, în cauza penală, în privința lui **Stupac Nicolai XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **02 iulie 2020**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan